

PÖYTÄKIRJA

Aika ja paikka: to 24.4.2025 klo 18, Kittilän kunnantalo

- 1§ Kokouksen avaus**
Kittilän kylien neuvoston puheenjohtaja Anna Hakala avasi kokouksen klo 18.04
- 2§ Kokouksen järjestäytyminen**
Kokoukselle valittiin puheenjohtajaksi Anna Hakala ja sihteeriksi Ritva Helin. Pöytäkirjantarkastajaksi valittiin Saana Veltheim ja Marita Seppälä, jotka toimivat samalla ääntenlaskijoina. Kokouksessa oli 19 osanottajaa (Liite 1: osanottajalista).
- 3§ Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
Kokouskutsu on lähetetty 31.3.2025 ja esityslista 10.4.2025 kylien yhteyshenkilöille sähköpostilla. Lisäksi kokouskutsu ja esityslista on julkaistu Kylien neuvoston Facebook -sivun seinällä postauksena ja tapahtumana.
- 4§ Työjärjestyksen hyväksyminen**
Esityslistalle on saanut ehdottaa aiheita to 10.4.2025 asti ja tulleet toiveet on huomioitu esityslistassa. Puheenjohtaja esittää muutosta pykälien järjestyksessä siten, että Kyläturvallisuus nostetaan 5§:n kohdalle. Työjärjestys hyväksytään.
- 5§ Kyläturvallisuus (hallintojohtaja Sanna Pohjola ja Suomen Kylät ry:n Kyläturvallisuus -hanke)**
Suomen Kylät ry on käynnistänyt 2024 syksyllä kaksivuotisen Kylävara-hankkeen, johon yhtenä osana kuuluu Kyläradiot. (Liite 2: Kyläradio – keino tiedonkulun varmistamiseen ja väestönsuojeluun ja Liite 3: Kyläradiot esittelymateriaali).

Lappilaiset kylät ry:ltä saa tukea turvallisuussuunnitelmien tekoon. Suomen kylien sivuilla materiaalipankissa löytyy valmista materiaalia [Kyläturvallisuus - Suomen Kylät](#)

Suomen pelastusalan keskusjärjestön kylien turvallisuus materiaalit löytyy: [Kylän turvallisuussuunnittelu - SPEK](#)

Kylien neuvostoon kutsuttuna vierailijana (Teamsissa) Arto Härönoja kertoi, että Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa on nyt jo 40 valmista kyläradio asemaa. Pudasjärven kaupunki ja 15 kylää valmistelee parhaillaan kyläradio hanketta. Siellä tehtiin ensin kunnan kyläturvallisuus-suunnitelma ja sen jälkeen lähdettiin suunnittelemaan kyläradio kalustoa. Kylätalot toimivat varautumiskeskuksina, joissa on varauduttu 1-2 viikon varautusmisaikaan esimerkiksi pitkäaikaisen sähkö- tai tietoliikennekatkoksen tai muun häiriön sattuessa. Kyliltä on kerätty vapaaehtoisten kyläturvallisuusryhmä, jotka voidaan hälyttää Vapepan Ohton kautta. Ovat käymässä myös keskusteluja Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitoksen kanssa, että myös paloasemille saataisiin radioasemat. Kyliin on toimitettu myös RHA68 ohjeet (Liite4: RHA68 kyläradio ohje), sillä monella metsästäjällä ja konemiehellä on radioita, jotka voidaan liittää kyläradio verkostoon ja he voivat toimia oman kylänsä ”kyläradio asemana”. Pudasjärven mallin esittelystä on videotallenne, joka löytyy youtubesta: <https://www.youtube.com/watch?v=A-Jy78fap80>

Kittilä on laaja kunta ja maastossa on paljon korkeuseroja. Arto kertoi esimerkiksi, että jos kirkonkylältä haluttaisiin välittää Pokkaan viestiä, sitä ei todennäköisesti pysty välittämään suoraa, vaan jonkun toisen kylän aseman kautta korkeuserojen vuoksi. Jos Kittilään haluttaisiin koko kunnan kattava kyläradio, tarvittaisiin mukaan kunta, viranomaiset, kylät ja aktiivit.

Käytiin keskustelua kustannuksista. Arto arvioi, että yksi kyläradio asema (antenni, kaapeli, radio) maksaisi noin 1000e, useamman jos tilaa kerralla, niin ehkä vähemmän. Lisäksi tarvitaan aggregaatti tai akku. Autoradioasema maksaisi noin 200-300e ja käsiradio 100-200e.

Muulla saatu kyläradion perustamiseen Leader hanke rahoitusta, jossa omarahoitus osuus voisi olla talkootyötä. Jos lähdetään perustamaan koko Kittilän kuntaan kyläradiota, voi olla kyseessä niin suuri hanke, että siihen pitäisi hakea ELY rahoitusta. Arto suosittelee, että aloitettaisiin radion käyttäjien kartoittamisesta ja kriittisimmistä kylistä. Arto Haronojaan (arto.haronoja@outlook.com) sekä Outokairan Leaderillä Tornion seudulla kyläradio hanketta vetävä Juha Törmälä (juho.tormala@outokaira.fi) ovat luvanneet, että heitä saa konsultoida tarvittaessa. Lapissa toimii myös [Aina valmis kyläradio](#) (voittoa tavoittelematon yhdistys, jonka tavoitteena on avustaa ja neuvoa poikkeusoloihin ja viestintään liittyvissä asioissa), jotka ovat myös kiinnostuneita auttamaan meitä asiassa eteenpäin.

5.5.25 klo 9-10 on Pelkosenniemen Teams palaveri kyläradiosta ja on sovittu, että samaan palaveriin voivat muualtakin kunnanjohtajat tai kunnassa asiasta vastaavat osallistua. Hallintojohtajalle on välitetty linkki.

Kunta on kiinnostunut edistämään kyläradiota, mutta tarvittaisiin kylien puolesta vastuuhenkilö, joka kutsuisi kylät mukaan ja tiedottaisi kyliä hankkeen etenemisestä. Anna Hakala lupautui olemaan kylien yhteyshenkilö mahdollisen kyläradio hankkeen osalta.

Hallintojohtaja Sanna Pohjola kertoi, että Jukka Raitio on tulossa pitämään kotiseutu harjoitusta kuntalaisille ja kylille. Siitä tulossa myöhemmin tietoa.

6§

Kylien neuvoston puheenjohtajan valinta 2025-2027

Kylien neuvoston puheenjohtajuus vaihtuu joka toinen vuosi. Valittiin seuraavalla kaksivuotiskaudelle puheenjohtajaksi Kittilän kirkonkylän kyläyhdistys.

Toivottiin, että seuraavaan kylien neuvoston kokoukseen tehtäisiin nimikyltit pöydille, jotta toimijat tulisivat tutuiksi keskenään.

7§

Esitys vuoden kyläksi 2025

Aikaisempina vuosina voittaneet vuoden kylät ovat: 2015: Kaukonen, 2016: Siitonen, 2017: Alakylä, 2018: Kelontekemä, 2019 Rauhala, 2020-2022 ei ole valittu, 2023: Kiistala ja 2024 Rauhala

Tämän vuoden kyläksi esitettiin sekä Kuivasalmea että Alakylää. Käytiin keskustelua siitä, että nyt valitaan aktiivisinta kylää, ei eniten valmiiksi saanutta kylää. Ja toivotaan, että aktiivisen kylän palkitseminen rohkaisee muitakin kyliä aktiivisuuteen.

Kittilän kylien neuvosto valitsi vuoden aktiivisimmaksi kyläksi 2025 Kuivasalmen (Kuivasalmen ja Nilivaaran kylät ry). Perusteluina, että kyläyhdistys on useamman vuoden hiljaiselon jälkeen aktivoitunut, järjestänyt talkoita ja toimintaa. Parhaillaankin käynnissä on iso kylätalohanke.

Anna toimittaa kylien neuvoston ehdotuksen vuoden kyläksi kunnanhallitukselle. Vuoden kylän palkinto luovutetaan markkina-avajaisissa Särestössä.

Kuulumiset kylistä

Kaukonen: Viime kesänä uimaranta ollut kovassa käytössä, sitä kehitetään edelleen. Kylätalon pikkupuolen remontti valmistunut. Kylässä toimii kyläyhdistyksen alajärjestöt: aktiiviset eläkeläiset, puurokaraoke sekä taidejärjestö, jolla ei vielä nimeä. Kansainvälinen työleiri tulossa ja 3.7. tulossa markkina-avajaiset Särestöön.

Kiistala: Juuri järjestetty vaalipaneeli ja -ilta. Kylässä on laulettu yhdessä joululauluja, järjestetty näyttely ja kunnan Met tulemma -kiertue kävi kylässä. Leikkipuistoa huollettu samoin frisbeegolf rataa. Vesistön kunnostus hanke suunnitteilla kunnan vesitalousasiantuntijan kanssa.

Kuivasalmi-Nilivaara: Kolmen vuoden hiljaiselon jälkeen aktivoiduttu. Kulttuuria kyliin ja kauneimmat joululaulut käyneet kylässä. On järjestetty pihajuhlaa, avoimia ovia koululla, pilkkitapahtuma ja kylän kuvia sisältävän kalenterin myyntiä. Isona projektina kylätalo talkoot.

Rauhala: Kylätalo aktiivisessa käytössä, on talkoiltu linnunpönttöjä, nuotta lautta-hanke jatkuu, on järjestetty pilkkikisoja. Kylässä noin 30% ulkomaalaisia asukkaita.

Tepasto: Vuosikellon mukaisesti järjestetty tapahtumia ja talkoita: ruvetaan runolle, äitienpäivä, suvilinnun laulut, juhannusjuhlat, kylänraitin siivoustalkoot, kodan portaiden korjaustalkoot, kauneimmat joululaulut, jouluaaton hartaus, pilkkikilpailut ja Meidän Ounasjoki -tapahtuma tulossa. Luontopolulle olisi tarkoitus uusia pitkospuut. Huonossa kunnossa oleva tie haastaa edelleen.

Molkojärvi: Kyläyhdistys vuokralla kunnan koulukiinteistössä 2004 vuodesta asti. Sitä on lämmitetty ja pidetty huolta. Järjestettyjä tapahtumia ja toimintaa: Kulttuuri kulkee, seurakunnan Suvilinnunlaulut ja kauneimmat joululaulut, lohikeittoa tarjottu kyläläisille, Revontuliopiston kursseja, käsityöryhmä, seniorijumppaa, eläkeläisten virikeryhmä ja polttopuutalkoita. Kylässä myös luontopolku osana posti-reittiä sekä laavu ja lintutorni.

Kelontekemä: Viime vuonna pääsiäisenä laavun poltto tapahtuma, tänä vuonna järjestettiin pääsiäisenä kodalla yhteinen tapahtuma. Iso kylätalon remontti tehty ja se jatkuu edelleen. Kylätalon kuntosali kovassa käytössä ja ulkokuntosali kehitteillä. Vesistön kunnostus hanke ja latu hanke suunnitteilla. Järjestettyä toimintaa: kulttuuri kulkee, kurssit ja seurakunnan jutut. Toukokuussa 17.5. Vapepa pitää koulutuksen ja etsintäharjoitus kylätalolla, viimeistään 4.5 voi ilmoittautua siihen. Festareilla viime vuonna ennätys kävijämäärä, tänä kesänä festarit järjestetään 11-12.7. Festareilla lauantaina ilmainen kulttuuripitoinen ohjelma, mm. Säilättäret ja Ralla group esiintyy.

Kittilän kirkonkylä: Yhdistyksellä kolmas käynnistyminen menossa ja toimintaa pyöritetään pienellä hallituksella. Yhdistys on hakenut omaa rooliaan ja hionut missiotaan, johon on kirjattu myös mm. yhteistyö kylien ja muiden toimijoiden kesken, siksi tänäkin vuonna yhdistys järjestää kyläbingoa. Yhdistys järjestänyt useampia kirppismyyjäisiä ja kesällä järjestetään kesätoria, nämä yhteisölliset tapahtumat ovat kyläläisten toivomaa toimintaa. Alkamassa myös kirkonkylän historia hanke. Stealta saatiin negatiivinen päätös kylätalo hankkeeseen.

Alakylä: Painopisteenä ollut yhdistää kylää ja tehdä yhteistyötä kylän seurojen kesken. Tapahtumiin on välitetty ihan postilaatikkoon kutsut. Järjestettyä toimintaa: joulupuuro, siivoustalkoot, joulumuistamiset ikäihmisille, talvisotaan lähtevien muistojuhla, avoimet kylät tapahtumana elämyspolku, pilkkikisat elvytetty, Alakylän hautausmaa huoltoa varainhankintana. Alakylä on lähdössä Avoimet kylät päivänä kiertämään linja-autolla muiden kylien juhla.

9§

Kylätapahtumien kilometrikorvaukset (hyvinvointikoordinaattori Emma Luukko)

Hyvinvointikoordinaattorin kustannuspaikalle on vuodelle 2025 varattu määrärahaa kyläyhdistysten kilometrikorvauksia varten. Ideana on kehittää toimintamalli, jossa kyläyhdistyksille maksettaisiin kilometrikorvausta niistä kuljetuksista, joita kyläyhdistysten nimissä tehtäisiin erinäisiin kunnassa järjestettäviin tapahtumiin kimpakyytien muodossa.

Malli on ollut osittain jo käytössäkin. Molkojärvellä ja Kelontekemässä ainakin ovat aiemmin vuokranneet bussin jolla lähdetty tapahtumaan ja halukkaat ovat voineet hypätä kyytiin. Kittilän ihmiset tulossa tänä kesänä bussilla Kelontekemä festareille. Kunnan tukea pidettiin hyvänä ja jos sitä saisi myös yksityisauto kimpakyyteihin. Tukea kuluihin on haettu aiemmin esim. kulttuuritoimesta. Markkina-avajaisiin ollutkin aikaisempina vuosina kulttuuritoimen järjestämä kuljetus.

Hallintojohtaja kertoi, että Vammais- ja vanhusneuvostolle on tehty kaksi aloitetta ikäihmisten kulttuuritapahtumien kuljetuksien tukemisesta. Kunta tukisi sivukylien ikäihmisiä pääsyä kunnan tapahtumiin (Vanhusten viikon päätapahtumaan lokakuun alussa, markkina-avajaiset ja Lapin alueteatterin tai -kamariorkesterin esitys).

Keskusteltiin myös siitä, että koska valmiit kuljetukset eivät välttämättä ole saavutettavia, voisiko kylän sisällä olla ns. syöttöliikenne kuljetuksia bussi reitille. Markkina-avajaisissa voitaisiin pilotoida yhteiskuljetuksia ja syöttökuljetuksia kylän sisällä.

10§

Muut asiat

Kesätoiminta 2025

- Muistattehan ilmoittautua [Avoimet kylät -tapahtumaan](#), joka järjestetään tänä vuonna 14.6.
- Kittilän kirkonkylän kyläyhdistys järjestää tänäkin vuonna kesä kyläbingo. Oman kylän kohteen (tapahtuma tai jokin kohde) ilmoitetaan toukokuun loppuun mennessä osoitteeseen kittilankirkonkylankylayh@gmail.com

Muistutus yli 70-vuotiaiden talvikunnossapito-avustuksesta, haku huhtikuun loppuun mennessä.

- <https://kittila.fi/2025/yli-70-vuotiaille-myonnettava-talvikunnossapitoavustus-2025-hae-3042025-menessa>

Leader Tunturi-Lappi esittäytyy:

- Esite tulossa (Liite 5)
- Yhdistys voi [hakea](#) yleishyödylliset kehittämis- ja investointihankkeita ja molempiin voi hakea myös pienhanketta (1000-8000e).
- Heiltä voi hakea myös 5000e suuruista valmistelurahaa, jonka avulla voi selvittää, onko hankkeella ylipäänsä onnistumisen edellytyksiä.
- Valmistelurahaa ja pienhankkeita on mahdollista hakea joka hakujaksolla. Muita yleishyödyllisiä kehittämis- ja investointihankkeita voi hakea tiettyjen hakujaksojen aikana. Seuraava jakso päättyy 18.5.25
- Älykäs kylä -hankkeiden materiaaleja voi katsoa [hankerekisteristä](#).
- Tällä hetkellä käynnissä: Valokuidulla elämää ja turvaa Lapin kyliin, josta ikäänkuin jatkona Digi tutuksi ja turvaksi Lapin kylille hanke. Digiosaamisen asiassa kannattaa kääntyä Annika Lompolon puoleen. Lisäksi myös arktinen viisaus hanke, joka järjestää Nordic Business Forum Live Stream järjestetään Tunturi-Lapissa 24.-25.9.2025.
- Mahdollisesti tulossa uusi hanke, jossa luvassa tukea kylillä, siitä tulee syksyllä päätös. Toivovat, että käännymme herkästi hankkeiden osalta Leaderin puoleen ja hyödynnämme heidän avun.

Kutsu Staalo kylään

- Staalo tulee kylään kutsusta, toukokuussa n. 90 min ohjelma numeroilla, jonakin arki-iltana. Tarjolla taidetta, teatteria, runoja, soittoa ja laulua yms. esiintyjistä riippuen. Eikä maksa mitään. Ilmoita paikka ja aika 0400138119.

Met tulemma - kunta kylässä kiertue

- Seuraava Met tulemma kiertue järjestetään kesäkuussa: 3.6 Rauhala, 4.6. Tepsa, 10.6. Helppi ja 11.6. Lompolo. Ja mahdollisesti kiertua saa loppuvuodesta jatkoa.

Marita Toivasen valtuustoaloite kylien ylläpitämien taukopaikkojen kompostoivista kuivakäymälöistä

- Marita pahoitteli, ettei päässyt paikalle, Anna luki Maritan meilin. Aloite löytyy täältä:
<https://dynasty10.kittila.fi/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=20251346-14>
- Asiasta oltiin kiinnostuneita, kylät miettivät nyt mihin kuivakäymälöitä tarvittaisiin.

Kideven terveiset välitti Katja Kaunismaa

- Yrittäjille [koulutuksia](#): 29.4 Digitaalinen markkinointi – somen haltuunotto, ilmoittautuminen auki. 4.6 Canva haltuun (kuvankäsittely ja mainokset) koulutus, johon yhdistyksen edustajatkin tervetulleita.
- [Tunturi-Lappi 365 -hanke 2025-2027](#), jonka päätavoitteena on edistää Tunturi-Lapin matkailuelinkeinon parissa toimivien pk-yritysten sopeutumista ilmastonmuutokseen ja kannustaa niitä kestävämpää liiketoimintaan sekä kasvuun ympärivuotisen matkailun potentiaalia hyödyntämällä. Aktiivista toimintaa toivotaan myös kyliin kesäturisteille. Kyliä kannustetaan lisäämään omat tapahtumansa tapahtumakalenteriin, josta Kideve voi viedä viestiä eteenpäin.

- [Kestävää liiketoimintaa narikalla 2024-2026 -hanke](#), jonka päätavoitteena on kehittää Kittilän kirkonkylän palvelu- ja teollisuusyritysten verkostoitumista sekä tukea ja vahvistaa niiden liiketoiminnan kehittymistä, kasvua ja kilpailukykyä sekä uudistumista. Käynnissä parhaillaan [kysely](#) Millainen on tulevaisuuden kirkonkylä.

11§

Kokouksen päättäminen

Kokouksen puheenjohtaja Anna Hakala päätti kokouksen klo 20:14

Pöytäkirjan tarkastivat

Anna Hakala
Kokouksen puheenjohtaja

Ritva Helin
Sihteeri

Saana Veltheim
Pöytäkirjantarkastaja

Marita Seppälä
Pöytäkirjantarkastaja

Aika ja paikka: to 24.04.2025 klo 18, Kittilän kunnantalo

1 Aira Ylitalo	Kelontekemä
2 Helena Nevalainen	Leader
3 Eve Lääts	Kelontekemä
4 Sanna Pohjola	Kunta
5 Kaija Kaurismäe	Kunta
6 Siikka Hangasvaara	Molkojärvi
7 Kalevi Koskenniemi	Tepasto
8 Tirkko Palo Saar.	tepa
9 Anja Keskitalo	Tepasto
10 AHTI OVASHAINEN	RAUTALA
11 HANNA TAKALO-KÄHKINEN	KUIVASALMEN JA NIILIVAARAN KYLÄT
12 SATU LEPPÄNEN	KUIVASALMEN JA NIILIVAARAN KYLÄT
13 Noora Heikinheimo	Kiistakyläyhdistys
14 Timo Helaniva	— " —
15 Saana Veltheim	Puurunkaonon Iy, kankonen
16 Marita Seppälä	Puurunkaonon
17 Joumi Seppälä	Kankonen
18 Anna Hakala	Alakylä
19 Ritva Helin	Kittilä

Kyläradio – keino tiedonkulun varmistamiseen ja väestönsuojeluun

Yhteiskunnan toimivuus perustuu sujuvaan tiedon välittymiseen ja saamiseen. Myös me ihmiset olemme tottuneet siihen, että tieto ja viestit kulkevat sujuvasti ja nopeasti.

Entä jos puhelut ja WhatsApp-viestit eivät kuljekaane, kännyköiden tukiasemat ovat pimeänä eivätkä nettiyhteydetkään toimi? Miten silloin varmistetaan tärkeän tiedon saaminen ja välittäminen?

Viranomaisilla on käytössä erilaisia häiriö- ja kriisitilanteiden viestiverkkoja ja -kanavia.

Mutta miten tieto kulkee kansalaisille ja kansalaisten kesken, jos normaalit viestintäkanavat eivät toimi? Tällainen tilanne voi tulla vastaan esimerkiksi pitkäkestoisen sähkökatkon tai ilkeämielisen hybridivaikuttamisen seurauksena.

Kansalaisia ohjeistetaan varautumaan tällaisia tilanteita varten hankkimalla paristoilla toimiva radio ja kuuntelemaan Ylen alueellisia radiolähetystyksiä. Tiedonvälitys on tällöin kuitenkin yksisuuntaista ja alueellista.

Tiedonkulusta on helpompaa huolehtia taajamissa ja kaupunkiympäristössä, missä ihmisiä on pienellä alueella enemmän.

Mutta mitä keinoja on varmistaa tiedonkulku häiriö-, kriisi- tai poikkeusoloissa kylillä ja maaseudulla, missä välimatkat ovat pitkiä ja asutus harvaa?

Kyläradio: viestintää viranomaisilta kylille, kyliltä viranomaisille ja kyläläisten kesken

Kyläradio on keino varmistaa tiedon välittäminen kansalaisille ja kansalaisten välillä myös silloin, kun totutut viestintäkanavat eivät toimi. Vaikka sähköt olisivat poikki ja matkapuhelimet mykistyneet, kyläradio voi toimia viestiyhteytenä

- viranomaisilta asukkaille,
- asukkailta viranomaisille sekä
- asukkaiden kesken.

Viranomaisten näkökulmasta kyläradio on tärkeä väestönsuojelun apuväline kansalaisten hyvinvoinnin varmistamiseksi erilaisissa häiriö-, kriisi- ja poikkeusoloissa. Kyläradio tukee hyvin myös valmiuslaissa kunnille säädettyjä velvollisuuksia miettiä ennakkoon, miten kunta kykenee huolehtimaan tehtävistään ja asukkaiden hyvinvoinnista mahdollisimman normaalisti häiriötilanteista huolimatta.

Tiedonkulun varmistaminen ja helpottaminen voi olla se tärkeä puuttuva palanen kuntien ja paikallisen tason varautumisessa. Kuntien rooli on keskeinen kyläradioverkkoja suunniteltaessa, toteutettaessa ja rahoitettaessa.

Kyläradioasemien asentamisessa on tärkeää hyödyntää kokeneita osaajia eli radioharrastajia, metsästäjiä tai Vapepa-toimijoita. Kyläradioasemien sijaintipaikkoja suunniteltaessa on etäisyyksien ja maasto-olosuhteiden ohella tärkeää huomioida myös asutuksen sijoittuminen, kylien aktiivisuus sekä kyläradioasemien asennuspaikoiksi hyvin soveltuvat kohteet, esimerkiksi kylätalot, jotka toimivat kyläläisten kokoontumispaikkoina tai soveltuvat paikallisiksi varautumiskeskuksiksi.

Kyläradioiden avulla voidaan muodostaa

- häiriötilanteiden viranomaisverkkoja väestönsuojelun näkökulmasta täydentävä ja
- asukkaiden ja kylien keskinäisen tiedonkulun varmistava viestintäverkko.

Kyläradiotoiminnan kehittämisestä kiinnostuneiden kuntien ja kylien kannattaa aloittaa asiaan tutustuminen selvittämällä, mitä radioharrastajat, metsästäjät tai Vapepa-toimijat ovat aiheeseen liittyen alueella jo tekemässä.

Kyläradio-ABC

Kyläradio pähkinäkuoressa	Kyläradio on kansalaisten käyttöön tarkoitettu helppokäyttöinen varaviestiverkko, jota voi käyttää käytännössä kuka tahansa, jolla on käytössään metsästäjien yleisesti käyttämä radiopuhelin. Kyläradiota tarvitaan, jos tavanomainen viestintä puhelimen, viestien tai verkon kautta ei toimi.
Kenelle kyläradio on tarkoitettu	Kyläradio voi toimia viestiyhteytenä paitsi asukkaiden kesken, tarvittaessa ja oikein toteutettuna myös viranomaisten ja asukkaiden välillä.
Kyläradiota osaa käyttää	käytännössä lähes kuka tahansa, jolla on käytössään käsiradiopuhelin.
Kylälle asennettu kyläradioasema antenneineen	mahdollistaa viestin välittämisen tukiasemalta kyläläisille, joilla on käytössään metsästäjien yleisesti käyttämä radiopuhelin.
Kunnantalolle asennettu kyläradioasema	mahdollistaa häiriötilanteessa tiedon ja viestin välittämisen kunnantalolta kylätaloilla sijaitseville kyläradioasemille.
Kyläradioaseman sijaintipaikat	kannattaa suunnitella yhteistyössä radioharrastajien ja aktiivisten kylien kanssa, osaksi esimerkiksi paikallisena varautumiskeskuksena toimivaa kylätaloa tai muuta kiinteistöä. Kyläradioasema voidaan asentaa myös yksityiskodin yhteyteen. Sijaintipaikan valinnassa kannattaa huomioida kyläradioasemaverkoston kokonaisuuden toimivuus sekä mahdollisuudet luoda kyläradion käyttöön mahdollisimman sujuvat käytännön toimintatavat (mm aseman miehitys ja viestintämallit).
Kyläradiot ja viranomaisverkot	Paikalliset viranomaiset (esim. kunnan johtoryhmä tai pelastusviranomaiset) linjaavat, mitä viranomaisten varaviestijärjestelmissä liikkuvasta informaatiosta välitetään häiriötilanteessa kansalaisten käytössä olevaan kyläradioverkkoon (ns. "turparele").
Seudullinen/ alueellinen/ maakunnallinen kyläradioasemien verkko	on yksittäisen kylän yksittäistä kyläradioasemaa parempi ratkaisu, koska se mahdollistaa tiedon välittämisen yhtä kylää laajemmalla alueella.
Kyläradio ei ole	kylillä kuunneltava radio-ohjelma tai -kanava
Kunnille kyläradiot ovat	kustannuksiltaan halpa keino varmistaa tiedon välittyminen kylille ja asukkaille erilaisissa häiriö-, kriisi- ja poikkeustilanteissa.
Kyläradiot ovat	väestönsuojelun näkökulmasta elintärkeä lisäys viranomaisten käytössä olevien häiriötilanteiden varaviestijärjestelmien rinnalle.
Kyläradio teknisesti	RHA68-teknologiaan perustuva "metsästysradio"
Kyläradioasema teknisesti	Radiolaite ... Antenni ... Antennin johto ... Virtalähde ... Varavirta ...

Dokumentin valmisteluun ovat osallistuneet Pohjois-Pohjanmaan ja Vihti-Lohja-alueen kyläradioaktiivit.

Kylävara

paikallisen varautumisen perustana

Kyläradiot
Oulu 27.3.2025
Ritva Pihlaja
Kylävara-hanke

Miten paikallinen yhteisö voi parantaa varautumista ja kriisinkestävyttä?

Kylävara paikallisen varautumisen perustana -hankkeen näkökulma

kotitalouksien varautuminen
kotivara, 72 h
Suomi.fi-varautumisopas
yksilöt, perheet

yhteiskunnan varautuminen viranomaiset

yhteiskunta

Kylävara
paikallisen varautumisen perustana

1. Miten kylässä voidaan varautua erilaisiin häiriö-, onnettomuus-, kriisi- ja poikkeustilanteisiin?

2. Miten näissä tilanteissa toimitaan?

Mihin kylillä varaudutaan?

arjen turvallisuus	varautumisen västo	Liikenneonnettomuus
normaaliolot ✓ naapurirapu ja huolenpito ✓ haavoittuvassa asemassa olevista kyläläisistä ✓ yksinäisyys ✓ Myös aivan "tavallinen" kylätöimintä ja ihmisten toiminta yhdessä vahvistaa yhteisöllisyyttä ✓ osallisuutta ✓ luottamusta ✓ yhteisöllisiä resursseja ✓ henkistä kriisinkestävyttä	lyhytkestoinen häiriö tai kriisi ✓ myrskytuhojen raivaus ✓ sähkökatko ✓ veshuollon häiriö ✓ liikenneonnettomuus ✓ tulipalo ✓ kadonneen henkilön etsintä ✓ haavoittuvassa asemassa olevien kyläläisten tilanteen tsekkaaminen esim. myrskyn jälkeen ✓ kannykat eivät toimi, nettiyhteydet ovat nurin	poikkeusolot ✓ sotilaallinen uhka tai hyökkäys ✓ valtiotiedon julistama poikkeus tila, varmistuksi evakuoitajia osalta alueilta siirrytään pois osa alueista ✓ vastustetaan väestöä väestönsuojelu ja huoltovarmuus harvaan asutulla alueilla
pidempiäaikainen häiriö tai kriisi ✓ pitkäaikainen sähkökatko tai häiriö veshuollossa ✓ laaja maastopalo, evakuoitnnt mahdollisia ✓ perhe menettää kodin tulipalossa ✓ vakava ympäristövahinko ✓ vakava epidemia tai pandemia ✓ haasteita päivittäistavarahuollossa ✓ kannykat eivät toimi, nettiyhteydet ovat nurin	"pehmeä" turvallisuus	"kova" turvallisuus

Liikenneonnettomuus
Kuntaliiton tulipalo
Laaja maastopalo
Häiriö sähköjakelussa
Häiriö veshuollossa
Häiriö vesi- ja viikkokassa
Häiriö elintarvikehuollossa
Ympäristövahinko
Sotilaallinen onnettomuus
Laaja myrskytuho
Vakava epidemia/pandemia
Kadonneen henkilön etsintä
Huolipalo
Ilmavälikoneiden/kyseisen alueen
Väestönsuojelu ja huoltovarmuus harvaan asutulla alueilla
Sotilaallinen kriisi
Muu mikä?

Kylävara-hankeessa

1. määritellään kansallisesti yhtenäinen toimintamalli: **kylävara-konsepti**, joka kokoa yhteiset tiedot
 - a. paikallisen yhteisön omista voimavaroista ja keinoista sekä
 - b. paikallisten toimijoiden viranomaisien kanssa tekemästä yhteistyöstä
2. jalkautetaan ja tehdään kylävara-konsepti tunnetuksi kansallisella tasolla, alaan toimijoille sekä maaseudun kehittäjille ja kylien toimijoille
3. luodaan Kylävara-koulutuskokonaisuus tukemaan jalkautusta ja jatkotyötä
4. vahvistetaan viranomaisyhteistyötä
5. varmistetaan kylävaralliedon löydettävyyttä
6. viestitään aiheesta

Valtakunnallinen Kylävara-hanke

- ✓ kokoa ja valittaa tietoa kylille niiden toiminnassa turvallisuuden tunteen vahvistamiseksi ja erilaisiin häiriö- onnettomuus- ja kriisitilanteisiin tai poikkeus- oloihin varautumiseksi
- ✓ tuo kylät osaksi kokonaisturvallisuudesta käyttävää laajempaa keskustelua ja kehittämistä

Kylien varautuminen ja turvallisuusyö on

1. suunnittelua
2. koulutusta ja harjoituksia
3. investointeja

kyläradiot 4. tiedonkulun varmistamista

5. yhdessä sovittuja toimintakäytäntöjä
6. yhteistyötä!

Häluatto kuuluu näistä esimerkeistä?
Suomen kylät ry:n ja eduskunnan
kylätoimintaverkoston 13.2.2025 järjestämästä
seminaarista kohdasta 117 eteenpäin

Miten varmistetaan tiedonkulku kylällä ja kylälle erilaisissa häiriötilanteissa?

Olemme tottuneet siihen, että tieto ja viestit kulkevat reaaliajassa ja luotettavasti.
TV, netti, some, puhelin, WhatsApp

Mitä tapahtuu, jos

- ✓ sähköt ovat poikki,
- ✓ kännykät eivät toimi ja
- ✓ nettiyhteydet ovat nurin?

Tiedonkulun varmistaminen häiriö- ja kriisitilanteissa

Viranomaisilla on käytössään häiriötilanteiden viestiverkkoja, mutta

miten voidaan varmistaa tiedonkulku

- ✓ kylän sisällä
- ✓ kyläläisten kesken
- ✓ kunnasta kylälle
- ✓ kylien välillä

Kyläradio

on helppokäyttöinen ja edullinen keino varmistaa tiedonkulku, jos tavanomaiset viestintäyhteydet eivät ole käytössä

Kylätaloista kylävalmiustaloja: varustelistaa

- ✓ viestintä
- ✓ työnjako
- ✓ huolto

- ✓ tie perille
- ✓ talvilämmin tai lämmitettävissä kohtuullisen ajan kuluessa
- ✓ tulisiat, riittävästi polttopuuta
- ✓ sähköistetty, aggregaatti tai valmius kytkennälle
- ✓ sisä-WC / ulkokäymälä
- ✓ puhdistuspyyhkeitä
- ✓ juokseva vesi / porakaivo, pumpun toiminta
- ✓ varmistettu sähkökatkoissa
- ✓ varakanisteri polttoainetta
- ✓ invaramppi / luiska
- ✓ kylmäkalusto
- ✓ vesikanistereita, kannellisia sänkoja
- ✓ keittiö, vararatkaisuna kaasuliesi ja pullot
- ✓ ulkona grilliketa / laavu ruuan valmistukseen
- ✓ retikelitimiä, hiiligrillejä
- ✓ kertakäyttöastioita
- ✓ kolmen päivän kotivara
- ✓ hyvin säilyvää, kylmänä syötävää ruokaa
- ✓ villasukkia
- ✓ makuualustoja, huopia
- ✓ tultikut, tulentekovälineet, kynttilöitä
- ✓ taskulamppuja ja led-lyhtyjä
- ✓ paristoja
- ✓ isoja ulkotulia
- ✓ vedenpuhdistustabletteja
- ✓ roskapusseja ja jätessäkkejä
- ✓ teippiä ja muoviva
- ✓ ilmanvaihtoaukkojen ja ikkunoiden tiivistämiseen (laskeumatta suojautuminen)
- ✓ patteriradio
- ✓ paristoja
- ✓ varavirtalähde powerbank
- ✓ akkusammutusvälineet
- ✓ ensiapuvälineet
- ✓ työkaluja, ilmastointiteippiä
- ✓ kyläradio
- ✓ sydäniskuri

Suomen Kylät
Finlands Byar

European Union
finlandssvenska

Tulossa:

Seuran logo
Hämeen ELY

Kyläradio
hanketreffit

Teams
3. huhtikuuta 2025
14:00 - 16:00

Kylävara
-hanke

Seuran logo
Hämeen ELY

Kylävara
hanketreffit

Teams
11. huhtikuuta 2025
10:00 - 12:00

Kylävara
-hanke

Tilaa Kylävara-uutiskirje:

Kylävara paikallisen
varautumisen perustana -hanke

Suomen Kylät ry
projektipäällikkö Ritva Pihlaja
ritvapihlaja@suomenkylat.fi
045 3410 394

1.10.2024-30.9.2026
rahoitus: Euroopan maaseuturahasto

Pohjois-Pohjanmaan Kylät

YHTEYSTIEDOT

KYLÄT

HULLUN ALYRÖYT KYLÄT

KYLÄJOUHEVA

TOIMINTAMME

ETUSIVU

Rakennetaan siltaa kylä ja kuntien välille.

Tehävämme on edistää Pohjois-Pohjanmaan kylätoimintaa sekä toimia alueellisesti liidatus- ja yhteyskannavana. Teemme tiivistä yhteistyötä paikallisten järjestöjen ja kyläin kanssa - tärkeä tavoitteemme on rakentaa kestävä kansa kylä- ja kuntajärjestöjen välillä.

Pohjois-Pohjanmaan kyläradiotyöryhmä

- Pj. Arto Härönoja sot evp Oulu
- Esa Aunola P-Pohjanmaan Kylät ry toiminnanjohtaja Ylivieska
- Esa Erkkilä evp poliisi Pudasjärvi
- + n. 40 radioamatööriä ja RHA68 harrastajaa

Mastot:

- Pohjois-Pohjanmaan
- Kainuun
- Etelä Lapin (Posio, Ranua ja Rovaniemi)

vapaaehtoisten asemat

Valmiit kyläasemat:

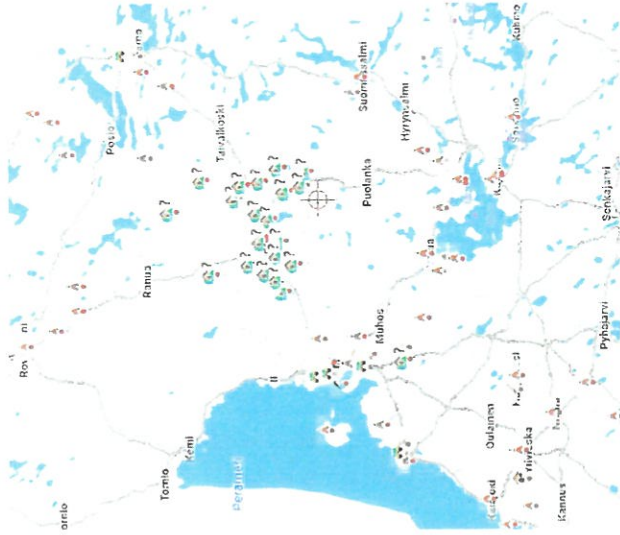
- Raution kyläasema

Suunnitteilla olevat:

- Pudasjärvi
- Kuusamo

Muu kunnat:

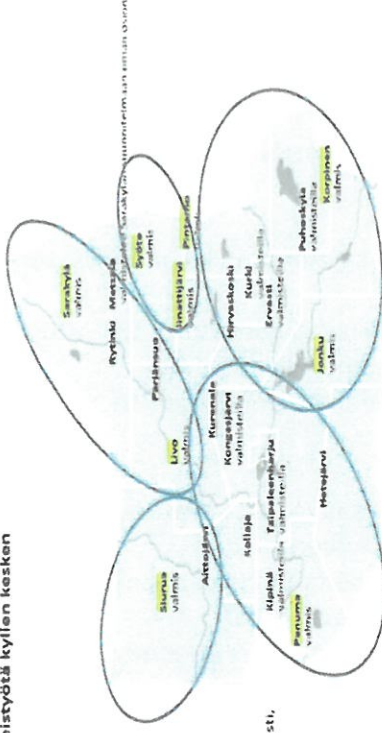
- Alkuvaiheessa

PUDASJÄRVI

Kyläturvallisuusalueet - yhteistyötä kylien kesken

- Siuruu, Aittojärvi
- Livo, Parjansuo, Yli-Livo, Sarakylä, Rytinki, Metsälsä
- Syöte, Inattijärvi, Pintamo
- Panuma, Kipinä, Kollaja, Hetekylä, Taipaleenharju, Marikkajärvi-Kongasjärvi
- Korpinen, Puhos, Jonku, Ervasti, Kurki, Hirvaskoski

Kuva 1. Kyläturvallisuus suunnitelmien tilanne kylittäin – tilanne 12/2024

Radioasemilla tarkoitetaan tässä kuntien, kylien ja yksityisten käytössä olevia RHA68-radiopuhelimia.

Kyläradio on näiden laitteiden muodostama verkosto.

Tukiasemilla tarkoitetaan niitä asemia, joiden laitteita ei pysty käyttämään liikenteessä tai muuten liikkuesssa, vaan ainoastaan kiinteässä paikassa.

Sallitut kanavat. Kyläradioille ovat sallittuja [vain RHA68-radion kuusi kanavaa: 11, 12, 23, 24, 25 ja 26](#). Kukin kanava toimii omalla taajuudella, jota ilmaistaan megahertseinä (MHz).

Muiden kanavien käyttö ei ole sallittua kyläradiotoiminnassa, vaan ne on tarkoitettu muille käyttäjille.

KANAVIEN KÄYTTÖ

- **Kanava 12** (taajuus 71.100 MHz) on kutsu- ja päivystyskanava, jolla avataan yhteys toiseen asemaan. Kanava 12 on tarkoitettu myös päivystysvalmiuteen.
- **Kanavalle 11** (taajuus 71.050 MHz) siirrytään heti, kun asemat ovat saaneet yhteyden toisiinsa. Tämä kanava on tarkoitettu varsinaiseksi puhekanavaksi.
- **Kanavat 23, 24, 25 ja 26** ovat varakanavia, joille voidaan siirtyä, jos edellä mainitut kanavat ovat varattuina.

TOIMINTAOHJEIDEN TARKOITUS

- Kaikilla edellä mainituilla kanavilla on **muutakin kuin Kyläradion viestiliikennettä**, koska Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) on määritellyt ne harrastus- ja työyhteyksien käyttöön. Häiriöiden välttämiseksi on siksi **tärkeää noudattaa ohjeita, miten radioliikenteessä toimitaan**.
- Tätä sanotaan liikennekuriksi. Sen tarkoituksena on turvata radioliikenteen selkeys ja tehokkuus.

LIIKENNEKURI

- Toisen radioaseman liikennettä ei keskeytetä muuten kuin hätäliikenteen vuoksi.
- Lähetettävä viesti valmistellaan etukäteen mahdollisimman lyhyeksi.
- Käytetään asiallista kieltä.
- Kuunnellaan viestiverkossa vain ennalta sovittuja kanavia.

VIESTIMINEN KÄYTÄNNÖSSÄ

- Radioissa on päivystysvalmiudessa valittuna kanava 12, jolla voidaan toteuttaa myös lyhyet yhteyskokeilut.
- Varsinaista viestintää varten siirrytään kanavalle 11.
- Liikenteen alkaessa sanotaan, ketä kutsutaan ja kuka kutsuu.
- Liikennevuoro vaihtuu, kun lähetys loppuu.
- Vastattaessa ensimmäisen kerran sanotaan, kenelle vastataan ja kuka vastaa.
- Saman liikenneparin viestitystä jatkettaessa sanotaan jokaisen liikennevuoron alussa vain, ketä puhutellaan.
- Viestin ydinkohdat toistetaan, jotta vasta-asema varmistuu, että viesti on kuultu oikein.
- Vastattaessa myönteisesti tai lopetettaessa liikennöinti sanotaan vain oma kutsu.
- Liikenteen aloittanut asema myös lopettaa liikenteen.

ESIMERKKI VIESTILIIKENTEESTÄ

- **"Kylätalo. Matti 2"** (1. LIIKENNEVUORO. olet "Matti 2" ja otat yhteyttä "Kylätaloon")
- **"Matti 2. Kylätalo"** (2. LIIKENNEVUORO. Kylätalo vastaa sinulle)
- **"Kylätalo. Tänne ei tule vettä. Koskeeko koko kylää?"** (3. LIIKENNEVUORO. Kysyt)
- **"Matti 2. Sinne ei tule vettä. Tutkin asiaa."** (4. LIIKENNEVUORO. Kylätalo vastaa)
- **"Matti 2"** (5. LIIKENNEVUORO. Ilmoitat omalla tunnuksellasi yhteyden lopettamisen)